

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΥΗΔΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Kommendorsgatan 16, 114 48 Stockholm,
E-mail : commerce.stockholm@mfa.gr**

**“ ΈΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ,
Η ΣΟΥΗΔΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΤΥΡΙΩΝ, ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΤΥΡΙΩΝ,
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.”**

Στοκχόλμη, Δεκέμβριος 2017

Επιμέλεια - Σύνταξη
Παντελής Γιαννούλης, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Μαρία Κουμουτσάκου, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Περιεχόμενα

<u>A. Γενικές Πληροφορίες,</u>	<u>Σελίδα 3</u>
<u>B. Εξωτερικό Εμπόριο Σουηδίας,</u>	<u>Σελίδα 4</u>
<u>Γ. Αγορά Τροφίμων,</u>	<u>Σελίδα 5</u>
<u>Γ1. Σουηδική Αγορά Τυριών, Γενικά Στοιχεία,</u>	<u>Σελίδα 6</u>
<u>Γ2. Στοιχεία Παραγωγής,</u>	<u>Σελίδα 6</u>
<u>Γ3. Σουηδικά Κίτρινα Τυριά,</u>	<u>Σελίδα 7</u>
<u>Γ4. Κυριότερες Εταιρείες Παραγωγής,</u>	<u>Σελίδα 8</u>
<u>Γ5. Σήμανση Τυριών,</u>	<u>Σελίδα 9</u>
<u>Γ6. Στοιχεία Διανομής,</u>	<u>Σελίδα 10</u>
<u>Γ7. Στοιχεία Εισαγωγών Τυριών,</u>	<u>Σελίδα 12</u>
<u>Γ8. Στοιχεία Τιμοληψίας Φέτας,</u>	<u>Σελίδα 13</u>
<u>Δ. Σημαντικότερες Διεθνείς Εκθέσεις Τροφίμων,</u>	<u>Σελίδα 13</u>
<u>E. Συμπεράσματα-Προτάσεις</u>	<u>Σελίδα 14</u>

A. Γενικές Πληροφορίες

Το Βασίλειο της Σουηδίας, με πληθυσμό σχεδόν 10 εκ.κατοίκους, αποτελεί την πολυπληθέστερη από τις σκανδιναβικές χώρες και παράλληλα την τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα δυτικά, συνορεύει με την Νορβηγία, στα βορειοανατολικά με τη Φινλανδία και στα νότια συνδέεται με τη Δανία με την οδική και σιδηροδρομική γέφυρα του Όρεσουντ.

Πρωτεύουσα είναι η Στοκχόλμη με περίπου 1,4 εκ.κατοίκους, ενώ πόλεις με πληθυσμό άνω των 100 χιλ. κατοίκων είναι, το Γκέτεμποργκ με περίπου 550 χιλ., το Μάλμε με περίπου 280 χιλ., η Ουψάλα με περίπου 140 χιλ., το Βεστερός με περίπου 110 χιλ., το Έρεμπρο με περίπου 107 χιλ., το Λίνσεπινγκ με περίπου 104 χιλ. και το Χέλσινγκμποργκ με περίπου 100 χιλ..

Η Σουηδία είναι χώρα μέλος της ΕΕ και όχι της ευρωζώνης, νόμισμα της είναι η σουηδική κορόνα (SEK) -1 Ευρώ περίπου 9,5 SEK-, το ΑΕΠ της ανέρχεται σε περίπου 463 δις. EUR, το ΑΕΠ/κεφαλή σε περίπου 51.600 US \$, ενώ σημαντικότεροι τομείς της οικονομίας της, είναι η δημόσια διοίκηση, η άμυνα, η εκπαίδευση, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια, η βιομηχανία, το χονδρικό/λιανικό εμπόριο, οι μεταφορές και οι υπηρεσίες στέγασης και εστίασης.

Παράλληλα επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την πρόσφατα δημοσιευθείσα ετήσια έρευνα της εταιρείας GfK «Αγοραστική Δύναμη της Ευρώπης 2017», **οι σουηδοί πολίτες βρίσκονται στην 9η θέση** στον πανευρωπαϊκό κατάλογο των 42 χωρών που περιλαμβάνονται στην έρευνα, **με αγοραστική δύναμη στα 21.764 Ευρώ** (Ευρωπαϊκός μ.ο. στα 13.937 Ευρώ), ενώ σύμφωνα με την πρόσφατα (30 Οκτωβρίου τ.έ.) δημοσιευθείσα ετήσια έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας **“Doing Business 2018- Reforming to Create Jobs”**, στην οποία εξετάζονται 190 οικονομίες παγκόσμια όσον αφορά στο περιβάλλον/“ευκολία” δραστηριοποίησης επιχειρήσεων στο έδαφός τους, **η Σουηδία κατατάσσεται στην 10η θέση.**

Σημειώνεται επίσης ότι στη Σουηδία το **66% του συνόλου της παραγόμενης ενέργειας προέρχεται από ΑΠΕ** (υδροηλεκτρική, γεωθερμική και βιομάζα), η χώρα είναι και παραμένει **πρωτοπόρος στην ανακύκλωση απορριμμάτων**, από την οποία μέσω της καύσης τους θερμαίνονται περίπου 1 εκ.νοικοκυριά, κατά την τελευταία επταετία. Παραμένει επίσης **πρωτοπόρος στον τομέα της καινοτομίας μεταξύ όλων των Κ-Μ της ΕΕ** (Innovation Union Scoreboard 2017) **αλλά και στις ψηφιακές τεχνολογίες** οι οποίες εμφανίζονται με πλείστες όσες εφαρμογές σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, start ups, δίκτυα κινητής 5G κλπ) ενώ αναφέρονται ως χαρακτηριστικά παραδείγματα, ότι

α) σε προσπάθεια προώθησης του σ/τουριστικού προϊόντος, το 2012 ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού, εισήγαγε τον τηλεφωνικό αριθμό +46 771 793 336 - <https://www.theswedishnumber.com/>- στον οποίο μπορούσαν να καλούν πολίτες από οποιαδήποτε χώρα παγκόσμια και να συνομιλούν με ένα (προεγγεγραμμένο στην καμπάνια) τυχαίο σουηδό πολίτη ζητώντας πληροφορίες για την Σουηδία,

β) έχει καθιερωθεί η μέσω κινητών τηλεφώνων εφαρμογή, SWISH, η οποία δίνει την δυνατότητα άμεσης μεταφοράς χρημάτων μεταξύ λογαριασμών -υπολογίζεται ότι άνω του 50% του σουηδικού πληθυσμού, χρησιμοποιεί αυτή την στην στιγμή- χωρίς να μπαίνεις σε λογαριασμό τράπεζας ή να χρησιμοποιείς την πιστωτική κάρτα

γ) στέλνονται ευχαριστήρια μηνύματα SMS στον κάθε δωρητή αίματος, όταν το αίμα του, έχει χρησιμοποιηθεί για να σωθεί μία ζωή.

δ) πρόθεση της Σ/Κυβέρνησης είναι να εξαλείψει την χρήση μετρητών στην οικονομία, έως το 2030

Σημαντικό ρόλο στη σουηδική οικονομία, διαδραματίζουν :

-οι **σουηδικές πολυεθνικές** εταιρείες, με προεξέχοντα ρόλο στους κλαδικούς τους τομείς παγκόσμια, **πιστοποιώντας την δυναμικότητα και εξωστρέφεια της οικονομίας**, όπως δειγματοληπτικά αναφέρονται, η **Volvo** στα αυτοκίνητα, ο **Όμιλος ABB**, η **AstraZeneca** στο φαρμακευτικό κλάδο, η **IKEA** στα είδη σπιτιού, η **Electrolux** στις ηλεκτρικές συσκευές, η **Nordea Bank** στον τραπεζικό κλάδο, η **Ericsson** στις τηλεπικοινωνίες, η **H&M** στο ρουχισμό, η **Skype** στις τηλεφωνικές κλήσεις μέσω internet, η **Tetrapak** στις συσκευασίες, η **SCA-Svenska Cellulosa** στα οικιακά και είδη υγιεινής, η **Alfa Laval** στα μηχανήματα, η **Solvatten** στα φορητά συστήματα καθαρισμού νερού, η **Skanska** στις κατασκευές, η **Spotify** στη μουσική μέσω internet, η **Peepoople** στα συστήματα υγιεινής, η **Wrapp** στα ηλεκτρονικά δώρα μέσω διαδικτύου.

-και **οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις/εταιρείες**, για τις οποίες σημειώνεται ότι οι 100 πρώτες σε μέγεθος, απασχολούν περίπου 100.000 εργαζομένους, ενώ ο ετήσιος τζίρος τους ανέρχεται σε άνω από 400 δις.SEK –περίπου 42 δις.Ευρώ-. Κυριότερες από αυτές αναφέρονται οι : **Federation of Swedish Farmers (LRF)**, **Swedish Cooperative Union (KF**, η οποία αποτελείται από 41 συνεταιρισμούς με συνολικά πάνω από 3 εκ. μέλη), **HSB Cooperative housing association**, **KFO Employers' association**, οι οποίες μάλιστα τον Μάιο του τ.έ., ξεκίνησαν την λειτουργία ιστοσελίδας πληροφόρησης για γενικότερα θέματα του Σ/Συνεταιριστικού κινήματος, <https://svenskkooperation.se/about-swedish-cooperation/>. Παράλληλα ενδεικτικά αναφέρονται και οι **Fonus** (δραστηριότητα σε κλάδο κηδειών), η **Riksbyggen** (κλάδος κτηματαγοράς), η **Södra** (δασικός συνεταιρισμός), η **Arla** (γαλακτοκομικά), η **Lantmännen** (αγροτικός), η **Folksam** (κλάδος ασφαλειών) και η **OKEF** (κλάδος αυτοκινήτου/σταθμοί βενζίνης-γκαράζ-κέντρα ελαστικών-ενοικιάσεις αυτοκινήτων).

B. Εξωτερικό εμπόριο της Σουηδίας

Το 2016, ο συνολικός όγκος εξωτερικού εμπορίου παρουσίασε μικρή αύξηση, με τις εξαγωγές να ανέρχονται σε 1.193,7 δις. SEK (αύξηση κατά 1% σε σχέση με το 2015) και τις εισαγωγές σε 1.205,5 δις. SEK (αύξηση κατά 3,6% σε σχέση με το 2015), ενώ το εμπορικό έλλειμμα έφθασε στα -11,8 εκ. SEK (για πρώτη φορά από το 1982).

Η βάση του εξωτερικού εμπορίου της Σουηδίας, παραμένει ιστορικά, το εξωτερικό εμπόριο με τις υπόλοιπες σκανδιναβικές χώρες Νορβηγία, Δανία και Φινλανδία –ενώ παράλληλα σημειώνεται ότι πλην των εμπορικών σχέσεων, εξαιρετικά ανεπτυγμένες είναι και οι οικονομικές σχέσεις/συνέργειες μεταξύ των σκανδιναβικών/βόρειων (Nordic) χωρών.

Υπόλοιποι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι –πλην των τριών προαναφερομένων- είναι η Γερμανία, η Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Ως προς τη γενικότερη γεωγραφική κατανομή, περίπου το 74% των εξαγωγών της Σουηδίας για το 2016 κατευθύνθηκε προς τις χώρες της Ευρώπης, ενώ το 59% προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU28). Παράλληλα ποσοστό περίπου 12% των εξαγωγών κατευθύνεται σε χώρες της Ασίας και περίπου 10% σε χώρες της Αμερικής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ 2014-2016 ΣΕ ΔΙΣ SEK (Ποσά εντός παρένθεσης κατά προσέγγιση σε δισ. ευρώ)				
	2014	2015	2016	Μεταβολή % 2015-2016
Όγκος εμπορίου	2.238,9 (246,0)	2.345,0 (250,5)	2.399,2 (253,3)	1,11%
Εξαγωγές	1.125,6 (123,7)	1.181,2 (126,2)	1.193,7 (126,0)	1,06%
Εισαγωγές	1.113,3 (122,3)	1.163,8 (124,3)	1.205,5 (127,3)	3,58%
Εμπορικό ισοζύγιο	12,3 (1,4)	17,4 (1,9)	-11,8 (-1,24)	

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σουηδίας (Statistics Sweden - SCB)

Γ. Αγορά Τροφίμων

Η σουηδική βιομηχανία τροφίμων αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό κλάδο για την σουηδική οικονομία, καθώς σε αυτήν δραστηριοποιούνται περίπου 4.000 εταιρείες και απασχολούνται περίπου 50.000 εργαζόμενοι. Η αξία παραγωγής φθάνει περίπου στις 180 δισ.SEK (περίπου 19 δισ.Ευρώ) ενώ εξάγεται ποσοστό περίπου 45% της παραγωγής.

Παράλληλα η σουηδική αγορά χαρακτηρίζεται ως εξαιρετικά ώριμη και ανταγωνιστική, οι δε καταναλωτές χαρακτηρίζονται από υψηλό εισοδηματικό επίπεδο και επίσης εξαιρετικά υψηλά κριτήρια επιλογής των προϊόντων που αγοράζουν.

Στην αγορά, κυριαρχούν κατ'αρχήν οι σουηδικές/σκανδιναβικές εταιρείες παραγωγής όπως ενδεικτικά αναφέρονται :

- ο σουηδικός αγροτικός συνεταιρισμός **Lantmännen Cerealia**, δημητριακά, πουλερικά
- η σουηδικών συμφερόντων και μεγαλύτερη εταιρεία τροφίμων στη Σουηδία **Gunnar Daffgård AB**, κατεψυγμένα (κεφτέδες, πίτσα, λαζάνια) και έτοιμα φαγητά
- η σουηδικών συμφερόντων αλυσίδα fast food, **Max Hamburgerrestauranger AB**
- η σουηδικών συμφερόντων **Atria Sverige**, προϊόντα κρέατος/φρυγανιές
- η σουηδικών συμφερόντων **Rasta Group AB**, αλυσίδα εστιατορίων –κυρίως σε εθνικές οδούς- και ξενοδοχείων
- η σουηδικών συμφερόντων **Spendrups Bryggeri AB**, μπίρες, χυμοί, νερό και κρασιά
- η δανικών συμφερόντων **Arla Foods Sweden**, γαλακτοκομικά και χυμοί
- η φινλανδικών συμφερόντων **Fazer Food Services AB**, εστιατόρια, αρτοποιεία, ζαχαρώδη προϊόντα, καφέ
- η φινλανδικών συμφερόντων **HKScan Sweden**, προϊόντα κρέατος και έτοιμα γεύματα
- ο βρετανικών συμφερόντων όμιλος και ο μεγαλύτερος παγκόσμια **Compass Group AB**, έτοιμα γεύματα/υπηρεσίες catering
- η **Findus Sweden** (ανήκει στον βρετανικό όμιλο Nomad Foods), κατεψυγμένα και κονσέρβες τροφίμων
- η γαλλικών συμφερόντων **Skånemejerier** (όμιλος Lactalis), γαλακτοκομικά και χυμοί

- η **Coca Cola** Sweden, αναψυκτικά, χυμοί και νερά
- η γερμανικών (τ.δανικών) συμφερόντων **Nordic Sugar**, ζάχαρη και μελάσα

Γ.1. Σουηδική Αγορά Τυριών, Γενικά Στοιχεία

Η κατανάλωση τροφίμων, στη Σουηδία βασίζεται κατά **περίπου 90% σε κατανάλωση επεξεργασμένων/κατεψυγμένων/κονσερβοποιημένων** τροφίμων, με το **υπόλοιπο 10% να αφορά κατανάλωση φρέσκων** φρούτων/λαχανικών, ψαριών, κρέατος και αυγών.

Οι καταναλωτές είναι εξαιρετικά ευαίσθητοι/δεκτικοί σε προϊόντα υγιεινής διατροφής, προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας, οργανικά/βιολογικά προϊόντα, σε προϊόντα fair trade, σε συσκευασίες φιλικές με το περιβάλλον, τα οποία είναι πάντα πιστοποιημένα.

Η κατανάλωση/άτομο τυριών στη Σουηδία, υπολογίζεται ότι υπερβαίνει τα 17 κιλά ετησίως, ενώ παράλληλα ο ετήσιος τζίρος της αγοράς τυριών υπολογίζεται ότι θα ανέλθει κατά το 2017, στα 1,5 δισ. US \$, με την ετήσια αύξηση να φθάνει στο 1% -σημειώνεται ότι η κατανάλωση το 2005 υπολογιζόταν σε 159.000 τόνους, το 2010 σε 169.000 τόνους και το 2015 σε 193.000 τόνους-.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω στοιχεία, η σουηδική κατανάλωση τυριού αυξήθηκε κατά 22% κατά την προηγούμενη δεκαετία, από τη συνολική κατανάλωση τυριών προκύπτει ότι τουλάχιστον το 70% αφορά κατανάλωση κίτρινων τυριών, αλλά φαίνεται ότι κατά την τελευταία διετία η αγορά φθάνει στα επίπεδα κορεσμού.

Παράλληλα, η παραγωγή τυριού στη Σουηδία δεν μπορεί να ικανοποιήσει την αυξανόμενη ζήτηση, η οποία και οδηγεί σε αύξηση των εισαγομένων ποσοτήτων, ενώ υπολογίζεται ότι άνω του 50% του συνόλου των κίτρινων τυριών που καταναλώνονται στη Σουηδία παράγεται στο εξωτερικό (κυρίως Δανία, Ολλανδία και Γερμανία), με την εισαγωγή τυριών, να επηρεάζει έντονα, την παραγωγή παραδοσιακών σουηδικών τυριών όπως είναι τα, Grevé, Svecia, Herrgård, Präst. Hushållsost, Västerbottenost, αλλά και Cheddar και Gouda.

Σημειώνεται επίσης ότι, **όσον αφορά στις καταναλωτικές συνήθειες των σουηδών**, όπως προκύπτει από πρόσφατη μελέτη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Καταναλωτών "BEUC", προκύπτει ότι η μεγάλη πλειοψηφία τους, **θέλει να γνωρίζει από πού προέρχεται το τρόφιμο που καταναλώνει**, καθώς 6 στους 10 σουηδούς καταναλωτές πιστεύουν ότι η καταγωγή του προϊόντος συγκαταλέγεται στον σημαντικότερο παράγοντα αγοράς τροφίμων. Εάν και επιπλέον παράγοντες όπως η γεύση, η τιμή και η ποιότητα είναι επίσης σημαντικοί, ο σουηδός καταναλωτής αναφέρει ότι η προέλευση του προϊόντος έχει μεγαλύτερη σημασία, ιδιαίτερα όσον αφορά στα προϊόντα κρέατος (όπου ποσοστό 83% σημειώνει ότι η χώρα προέλευσης έχει μεγάλη σημασία), **στα γαλακτοκομικά (όπου ποσοστό 79% σημειώνει ότι η χώρα προέλευσης έχει μεγάλη σημασία)**, στα ψάρια (όπου ποσοστό 75% σημειώνει ότι η χώρα προέλευσης έχει μεγάλη σημασία) και στα φρούτα/λαχανικά (όπου ποσοστό 74% σημειώνει ότι η χώρα προέλευσης έχει μεγάλη σημασία).

Γ.2. Αγορά Τυριών / Στοιχεία Παραγωγής

Η αγορά τυριών και οι επωνυμίες τους, μπορούν να χωριστούν σε τέσσερις κύριες κατηγορίες.

Την πρώτη κατηγορία, αποτελούν οι παραγωγοί τυριών που εμπορεύονται το τυρί με την επωνυμία τους, όπως π.χ. Arla, Skemejerier, Norrmejerier. Boxholm mejeri, Falköpings mejeri, Gäsene mejeri και Smålandsost.

Την δεύτερη κατηγορία αποτελούν, τα τυριά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, γεύση, οσμή και υφή, που πωλούνται με την επωνυμία τους π.χ. όπως Gouda, Grevé, Herrgård, Präst, Svecia και Hushållsost.

Την τρίτη κατηγορία, αποτελούν οι επιχειρήσεις εισαγωγής, όπως π.χ. Falbygdensost, Ockelbo Ost, Ostspecialisten, Wernersson Ost και Ölandsost, οι οποίες και εισάγουν κυρίως από τη Γερμανία, τη Δανία και την Ολλανδία.

και η τέταρτη κατηγορία είναι αυτή, των ιδιωτικών εμπορικών σημάτων των λιανοπωλητών, είτε αυτή αφορά SuperMarket είτε αυτή αφορά χονδρέμπορο π.χ. του Supermarket ICA, του Supermarket Coop, του χονδρεμπόρου Fontana κλπ.

Γ.3. Σουηδικά Κίτρινα Τυριά.

Το κίτρινο σουηδικό τυρί χωρίζεται σε τρεις κατηγορίες με βάση τη διαδικασία ωρίμανσης του.

Η πρώτη κατηγορία είναι το παραδοσιακό κίτρινο τυρί με μακρά ωρίμανση, όπως είναι τα τυριά Grevé και Västerbottenost.

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει το τυρί όπου η επιφάνεια έχει υποστεί επεξεργασία με βακτηριακή καλλιέργεια για να επιταχύνει τον χρόνο ωρίμανσης (τυρί επιφανειακής ωρίμανσης).

και η τρίτη κατηγορία είναι τυρί ελεύθερης κοπής, με σύντομη ωρίμανση και συσκευασμένο αμέσως μετά την παραγωγή, όπως είναι τα τυριά Jämtost και Hushållsost.

Τα παραδοσιακά σουηδικά τυριά που καταναλώνονται, είναι κυρίως τα : **Präst, Svecia, Hushållsost, Västerbottenost, Herrgård, Grevé, Cheddar** και **Gouda**, ενώ κάτωθι αναφέρονται τα χαρακτηριστικά τους :

Präst

Από τα παλιότερα σουηδικά τυριά, με το όνομα του Präst (Priest), να προέρχεται από την εποχή που οι σουηδοί πλήρωναν φόρο στην εκκλησία και τους ιερείς. Το τυρί ήταν φτιαγμένο από πλήρες γάλα, αρχικά το όνομα του ήταν Prästcheese, ενώ το 2001 το όνομα του μετονομάστηκε σε Präst και έγινε προϊόν προστατευμένης ονομασίας προέλευσης.

Svecia

Επίσης από τα παλιότερα παραγόμενα σουηδικά τυριά, το Svecia (πήρε την σημερινή ονομασία του το 1920, ονομασία που προέρχεται από τη λατινική λέξη Sueci και σημαίνει Σουηδία) έχει κρεμώδη και μαλακή γεύση.

Hushållsost

Το Hushållsost είναι το τυρί με τις μεγαλύτερες πωλήσεις στη Σουηδία, είναι παλιό παραδοσιακό τυρί με ήπια καθαρή γεύση με ισορροπημένη προσθήκη αλατιού.

Västerbottenost

Η παραγωγή του Västerbottenost ανάγεται στο 1872, παράγεται στη περιοχή Burträsk, στο βόρειο τμήμα της χώρας, είναι προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης και παράγεται μόνο από την βιομηχανία Norrmejerier. Το Västerbottenost ωριμάζει για τουλάχιστον 14 μήνες και η γεύση του είναι γλυκιά με ελαφρά πικρότητα.

Herrgård

Το Herrgård παράγεται στο νότιο τμήμα της Σουηδίας και η γεύση του προσομοιάζει με αυτήν του Emmentaler.

Grevé

Από τα νεότερα παραγόμενα τυριά, το Grevé προσομοιάζει στη γεύση με το ελβετικό Emmentaler και το νορβηγικό Jarlsberg.

Cheddar

Όπως είναι γνωστό το Cheddar αρχικά παράχθηκε στην Αγγλία και παράγεται σήμερα σε πολλές χώρες, μεταξύ αυτών και στη Σουηδία.

Gouda

Το Gouda, η αρχική παραγωγή του οποίου έγινε στην Ολλανδία και στην ομώνυμη πόλη, είναι το τυρί με τις μεγαλύτερες πωλήσεις στον κόσμο – υπολογίζεται ότι αντιπροσωπεύει το 50-60% της παγκόσμιας κατανάλωσης τυριού- και παράγεται και στην Σουηδία.

Γ.4. Κύριες Εταιρείες Παραγωγής Τυριών

Σημειώνεται κατ'αρχήν ότι η ετήσια παραγωγή τυριών στη Σουηδία κατά την τελευταία τριετία ανέρχεται περίπου κατά μ.ο. στους 90 χιλ. τόνους, ενώ όσον αφορά το μέγεθος της μέσης κτηνοτροφικής μονάδας, αυτό ανέρχεται στις περίπου 100 αγελάδες.

Arla Foods

Αποτελεί μακράν τον μεγαλύτερο παραγωγό και διανομέα τυριού παγκόσμια. Πρόκειται για δανικών συμφερόντων συνεταιριστική εταιρεία (περίπου 13.500 γαλακτοπαραγωγών), με κύριες αγορές δραστηριοποίησης τη Δανία, Σουηδία, Μ.Βρετανία, Γερμανία, Ολλανδία και Φινλανδία. Η Arla Foods διαθέτει 13 εγκαταστάσεις παραγωγής στη Σουηδία, μερίδιο αγοράς άνω του 60% και εμπορεύεται τα σήματα Arla KO, Arla, Billinge, Kvibille και Wästgöta.

Skånemejerier

Η Skånemejerier με ίδρυση το 1964, κατέχει τη δεύτερη θέση στη σουηδική αγορά, με μερίδιο αγοράς 15-20%. Διαθέτει 4 εγκαταστάσεις παραγωγής και δίκτυο περίπου 520 προμηθευτών γάλακτος, κυρίως από την περιοχή Skåne, αλλά και άλλες περιοχές στη νότια Σουηδία. Εμπορεύεται τα σήματα Allerum, Skånemejerier και Glimminge, ενώ το 2012 εξαγοράστηκε από την Lactalis Group, μέρος του γαλλικού ομίλου Laval.

Norrmejerier

Η Norrmejerier ιδρύθηκε το 1971, κατέχει μερίδιο αγοράς περί το 5-8%, διαθέτει 3 εγκαταστάσεις στο βόρειο τμήμα της Σουηδίας (Biskrup, Umeå και Luleå) όπου και επεξεργάζονται περίπου 200 εκατομμύρια κιλά γάλακτος/ετησίως και ανήκει σε συνεταιρισμό παραγωγών (περίπου 550 γαλακτοπαραγωγοί). Η Norrmejerier εμπορεύεται τα σήματα Norrmejerier και Västerbottenost.

Falköpings Mejeri

Η Falköpings Mejeri ιδρύθηκε το 1930, ο όμιλος είναι επίσης ένας συνεταιρισμός που ανήκει σε περίπου 200 αγρότες, όπου 153 από αυτούς παραδίδουν γάλα στο Falköpings Mejeri. Το 2014, το γαλακτοκομείο επεξεργάστηκε 150 εκατομμύρια λίτρα νωπού γάλακτος, ενώ σημειώνεται ότι εξαγοράζοντας το 2014, το γαλακτοκομείο Grådö Mejeri από την συνεταιριστική αλυσίδα Supermarket Coop, έγινε αυτόματα και ο κύριος προμηθευτής τυριών της Coop.

Gäsene Mejeri

Η μικρότερη εκ των ανωτέρω Gäsene Mejeri, ξεκίνησε την λειτουργία της το 1930 στο Ljung της περιοχής Västergötland. Ο συνεταιρισμός έχει 37 αγρότες, από τους οποίους 26 παρέχουν γάλα στο γαλακτοκομείο, ενώ αρχικά παρήγαγαν γάλα, βούτυρο και τυρί, με την σταδιακή αύξηση της ζήτησης για τυρί, να επικεντρώνει την παραγωγή τους σε ωριμασμένα κίτρινα τυριά.

Γ.5. Σήμανση Τυριών

Καταχωρημένες Επωνυμίες/Registered brands

Αφορά στα τυριά Grevé, Herrgård και Präst.

Προστατευόμενες Επωνυμίες/Protected brands

Αφορά στα τυριά Hushållsost και Svecia

Εγγυημένο Παραδοσιακό Προϊόν/Guaranteed Traditional Specialty/ TSG

Αφορά στα τυριά Herrgårdssost και Hushållsost

Προστατευόμενη Γεωγραφική Ονομασία/Protected Geographical Brands

Αφορά στο τυρί Svecia, το οποίο μπορεί να παραχθεί μόνο στη Σουηδία.

Άλλες σημάτσες

Σήμανση KRAV

Η ανωτέρω σήμανση ανάγεται στο 1985 και είναι **η σημαντικότερη όσον αφορά στη πιστοποίηση βιολογικών/οργανικών προϊόντων**, την οποία σημειώνεται ότι γνωρίζουν και εμπιστεύονται το 98% των σουηδών καταναλωτών.

Πληροφορίες για την διαδικασία πιστοποίησης μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα <http://www.krav.se/how-obtain-krav-label-your-product-or-raw-material>

Σήμανση Smakstyrka (Ένταση γεύσης)

Η ανωτέρω σήμανση ανάγεται στο 2007, καθώς οι σουηδοί καταναλωτές δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην ένταση γεύσης του προϊόντος, **ενώ σήμερα η ετικέτα Smakstyrka βρίσκεται σε περισσότερα από εκατό τυριά**. Μέσω αυτής της σήμανσης δεν χρειάζεται η δοκιμή του τυριού για να γίνει αντιληπτή η δύναμη της γεύσης του, ενώ παράλληλα καθώς η σήμανση δίνεται μόνο σε σουηδικά προϊόντα, μπορεί εύκολα να γίνει αντιληπτό ένα το τυρί είναι σουηδικό ή όχι.

Σύμφωνα με τη σήμανση υπάρχουν 11 βαθμοί "εντονότητας" γεύσης με την πιο δυνατή γεύση να ξεκινά από το 1 και την πιο αδύνατη να κατατάσσεται στο 11, ενώ για την παροχή κάθε βαθμού υπεύθυνη είναι η Σουηδική Γαλακτοκομική Ένωση " LRF".

Σήμανση Svenskt Sigill (Σουηδική Σφραγίδα)

Το Svenskt Sigill είναι ένα σήμα ελέγχου για σουηδικά τρόφιμα και εγγυάται ότι τα τρόφιμα προέρχονται από ελεγχόμενα σουηδικά αγροκτήματα, ενώ σουηδικά τυριά με την παραπάνω σήμανση είναι τα Svecia, Grevé, Präst και Herrgård.

Σήμανση Nyckelhålet

Η σήμανση Nyckelhålet αφορά σε προϊόντα υγιεινής διατροφής (π.χ. λιγότερο λίπος, ζάχαρη, αλάτι, περισσότερες ίνες κλπ), ενώ η σήμανση συναντάται κυρίως σε προσυσκευασμένα γαλακτοκομικά, ψάρια και προϊόντα με βάση το κρέας.

Γ.6. Στοιχεία Διανομής τροφίμων

Τα δίκτυα διανομής στη Σουηδία παρουσιάζουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά :

Super Markets

Παρουσιάζεται ουσιαστικά ολιγοπωλιακή μορφή καθώς οι 3 μεγαλύτερες αλυσίδες super-markets -είναι κατά σειρά η ICA, ο όμιλος Axfood και η Coop- οι οποίες ελέγχουν άνω του 90% της αγοράς.

Ειδικά για την αγορά των γαλακτοκομικών, σημειώνεται ότι τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας των ανωτέρω SuperMarkets, διατηρούν μερίδιο που πλησιάζει το 18%.

Μεγαλύτερη αλυσίδα λιανικής πώλησης είναι η **ICA**, <https://www.ica.se/>, με μερίδιο αγοράς περίπου 50% και περισσότερα από 1.320 καταστήματα στη Σουηδία. Ειδικότερα για το ICA σημειώνεται ότι η ίδρυση της επιχείρησης με την σημερινή της μορφή, ανάγεται στο 1964, ενώ παράλληλα είναι **συνεταιριστική επιχείρηση** -δίδεται και δυνατότητα σε κάθε μέτοχο να ανοίξει και franchise ICA - και στην παρούσα φάση πρόκειται για όμιλο επιχειρήσεων με δραστηριότητες και σε άλλους κλάδους π.χ. φαρμακεία. Επισημαίνεται επίσης ότι από το 2000, κάτοχος του 50% των μετοχών είναι ο ολλανδικός πολυεθνικός όμιλος Royal Ahold (Ahold Delhaize).

Όσον αφορά στην αγορά των τυριών, η ICA εμπορεύεται τα δικά της σήματα, **ICA** και **ICA Basic**.

Στις 2 επόμενες θέσεις βρίσκονται :

-**η επίσης συνεταιριστική αλυσίδα Coop**, <https://www.coop.se/>, με μερίδιο αγοράς περίπου 19-21% και 685 καταστήματα. Ειδικότερα για την Coop αναφέρεται ότι, μέχρι το 2007 λειτουργούσε ως παν-σκανδιναβικός συνεταιριστικός οργανισμός με κύριους μετόχους την σουηδική συνεταιριστική ένωση (με 42% των μετοχών), την νορβηγική συνεταιριστική ένωση (με 38% των μετοχών), και την δανική συνεταιριστική ένωση (με 20% των μετοχών). Μετά το 2007, η σύμπραξη διαλύθηκε και η λειτουργία της επιχείρησης σε κάθε χώρα επέστρεψε στους κατά χώρα μετόχους.

Όσον αφορά στην αγορά των τυριών, η Coop εμπορεύεται τα δικά της σήματα, **Coop** και **X-tra**.

-ο όμιλος **Axfood**, <https://www.axfood.se/>, (**Willys, Hemköp**, Axfood Närlivs, Axfood Snabbgross, Mat.se, Middagsfrid και Eurocash) με περίπου 800 καταστήματα και μερίδιο αγοράς περίπου 19-21%, ενώ όσον αφορά στην αγορά των τυριών, η Axfood εμπορεύεται το δικό της σήμα, **Garant**.

Παρουσία στη σουηδική αγορά έχουν επίσης,

-ο όμιλος **Bergendahls** <http://www.bergendahls.se/> με 150 καταστήματα και μερίδιο αγοράς περίπου 8% (**CityGross**, <https://www.citygross.se/> και **Matrebellerna**, <http://www.matrebellerna.se/>), ενώ όσον αφορά στην αγορά των τυριών, η Bergendahls εμπορεύεται το δικό της σήμα, Favorit.

-η γερμανικών συμφερόντων **Lidl**, www.lidl.se, -η μία από τις 2 αλλοδαπών συμφερόντων αλυσίδα που δραστηριοποιείται στη Σουηδία- με περισσότερα από 170 καταστήματα -και η δανικών συμφερόντων **Netto**, <https://netto.se/> με 158 καταστήματα-.

Σημειώνεται ότι στις σουηδικές αλυσίδες Super Markets, είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη η συσκευασία private label, τα προϊόντα της οποίας υπολογίζεται ότι καταλαμβάνουν ποσοστό περίπου 35% στα ράφια.

Πέραν των ανωτέρω Super Markets, τα δίκτυα διανομής συμπληρώνονται από τις παρακάτω εταιρείες,

- ο νορβηγικών συμφερόντων όμιλος Reitan Servicehandel, <http://www.reitangruppen.no/the-reitan-group/> , ο οποίος διαθέτει τα καταστήματα **7-Eleven**, <https://www.7-eleven.se/>, και **Pressbyrån**, <https://www.pressbyran.se/> (έχουν κυρίως τη μορφή περιπτέρων/ καταστημάτων ειδών πρώτης ανάγκης και διαθέτουν εφημερίδες, τσιγάρα, καφέ, αναψυκτικά, σνακς, σαλάτες και κάποια τρόφιμα),
- **ηλεκτρονικά Super Markets** όπως ενδεικτικά αναφέρονται, το **Mathem**, <https://www.mathem.se>, το **Linas Matkasse**, <https://www.linasmatkasse.se>, το **OliOli** <https://www.olioli.se/> κλπ.
- **αλυσίδες τροφοδοσίας εστιατορίων/catering**, όπως ενδεικτικά αναφέρονται, η **Martin&Servera** (<http://www.martinservera.se/in-english/>), η **Menigo** <https://www.menigo.se/> και η **Privab**, <https://www.privab.se/>.
- **Μεγάλοι Χονδρέμποροι**, όπως ενδεικτικά αναφέρονται, η **Arvid Nordquist HAB** <https://www.arvidnordquist.com>, η **SvenskCater** <http://www.svenskcater.se/>, η **Fontana** –ελληνο/κυπριακών συμφερόντων-, <http://fontana.se/> , η **Zeta** –ιταλικών συμφερόντων-, <https://www.zeta.nu/> κλπ.
- Παράλληλα, υπάρχουν πολλοί μικροί και μεσαίοι **χονδρέμποροι, με εξειδίκευση σε ορισμένα προϊόντα ή τμήματα της αγοράς**, όπως είναι η **Dafgård**, <http://www.dafgards.se/> (κατεψυγμένα τρόφιμα), η **Arno Holm**, <http://arnoholm.se/> (ασιατικά τρόφιμα), η **KåKå** <http://www.kaka.se/> , (πρώτες ύλες και συστατικά για αρτοποιεία, καφετέριες και ζαχαροπλαστεία) που ανήκει στον νορβηγικό όμιλο τροφίμων Orkla, <http://www.orklafoods.se/> μαζί με τις επίσης σουηδικές εταιρείες **Procordia Food** -κονσέρβες και κατεψυγμένα- και **Abba Seafood**) και η **Kobia** <http://www.kobia.se/sv/hem/> (επίσης πρώτες ύλες και συστατικά για αρτοποιεία, καφετέριες και ζαχαροπλαστεία), η **Hilton Food**, δραστηριοποιείται στην επεξεργασία κρέατος, <http://www.hiltonfoodgroupplc.com/sverige/?lang=en-GB>, η ελληνικών συμφερόντων **Minella**, <http://www.minella.se/>, η οποία και προμηθεύει χονδρέμπορους που εστιάζουν στην προμήθεια πρώτων υλών για εστιατόρια κλπ.
- **Εισαγωγείς πρώτων υλών**, οι οποίοι και εξειδικεύονται σε συγκεκριμένους τομείς. Ενδεικτικά αναφέρονται, η **Aarhus Karlshamn** <http://www.aak.com/> για **λίπη/έλαια**, η ολλανδικών συμφερόντων **Caldic Sweden**, <http://www.caldic.com/> και η **Boden & Lindeberg**, προϊόντα σοκολάτας <http://bodenlindeberg.se/>.
- **Επιπλέον υπολογίζεται ότι υπάρχουν περίπου 2.500 ανεξάρτητα μαγαζιά τροφίμων σε όλη τη Σουηδία** (κυρίως μαγαζιά “γειτονιάς”, εθνοτικά μαγαζιά –ελληνικά, ιταλικά, βιετναμέζικα, κινέζικα- κλπ) το μερίδιο των οποίων στη συνολική κατανάλωση τροφίμων υπολογίζεται ότι ανέρχεται στο περίπου 10%.
- **Εστιατόρια/Αλυσίδες εστιατορίων/Εξειδικευμένα καταστήματα λιανικής**. Τα εστιατόρια διεθνούς κουζίνας έχουν προκαλέσει σχετική ζήτηση για πολλά εισαγόμενα τρόφιμα και μαζί με τα παραπάνω μικρά καταστήματα έχουν δημιουργήσει ένα διαφορετικό δίκτυο διανομής εισαγόμενων τροφίμων. Παράλληλα ιδιαίτερα σημαντικό ποσοστό στη διανομή/κατανάλωση τροφίμων αποτελούν και οι αλυσίδες εστιατορίων όπως η προαναφερόμενη ανωτέρω σουηδική **MAX**, η **McDonald’s** ή αλυσίδες εστιατορίων όπως η δανικών συμφερόντων **Jensens Bøfhus**, <https://www.jensens.com>, που ειδικεύεται σε ψητά κρέατα/burgers με 13 εστιατόρια στη Σουηδία, 34 στη Δανία και 1 στη Νορβηγία, ενώ όσον αφορά στα εξειδικευμένα καταστήματα λιανικής αναφέρεται η γαλλικών συμφερόντων

Γ.7. Στοιχεία Εισαγωγών Τυριών

Όσον αφορά στις σουηδικές εισαγωγές τυριών, **συνεχίζουν να αυξάνονται** καθώς όπως προαναφέρθηκε η ζήτηση υπερβαίνει σημαντικά την προσφορά, ενώ σήμερα υπολογίζεται ότι μόλις το ήμισυ του κίτρινου τυριού, το οποίο πωλείται στα καταστήματα, είναι σουηδικό.

Όπως φαίνεται και από τον κατωτέρω πίνακα, με στοιχεία της Σουηδικής Στατιστικής Υπηρεσίας, κατά το 2014, εισήχθησαν συνολικά περίπου 122,4 χιλ. τόνοι τυριού, το 2015 περίπου 120,9 χιλ. τόνοι και το 2016 περίπου 121,4 χιλ. τόνοι.

Κυριότερες χώρες εισαγωγής είναι η Δανία με ποσοστό 38% το 2016, η Ολλανδία με ποσοστό 23% το 2016 και η Γερμανία με ποσοστό 16% το 2016, ενώ σημειώνεται ότι τα συνολικά ποσοστά εισαγωγών από τις 3 προαναφερόμενες χώρες φθάνουν στο 77%.

Όσον αφορά στις εισαγωγές από Ελλάδα, η χώρα μας βρίσκεται στην 6η θέση των κυριότερων προμηθευτών, με ποσοστό στις εισαγωγές περίπου 3,3%, αφορούν ουσιαστικά μόνο φέτα, παραμένουν σταθερές κατά την προηγούμενη ζετία στους περίπου 4.000 τόνους αλλά με ελαφρά αύξηση της αξίας τους.

Αναλυτικότερα :

Σουηδικές Εισαγωγές

- Κωδ.0406

Χώρα	Ποσότητα (σε τόνους)			Αξία (σε χιλ. SEK)		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Δανία	42.878	42.677	46.177	1.766.056	1.561.857	1.865.073
Ολλανδία	27.608	30.120	27.942	1.025.549	929.363	890.530
Γερμανία	25.879	23.381	19.961	797.843	687.733	582.109
Γαλλία	9.936	8.573	9.571	456.605	433.740	429.060
Ιταλία	4.979	5.134	6.634	319.259	326.166	374.931
Ελλάδα	4.052	3.971	3.977	213.449	214.872	222.099
Εκ των οποίων ΦΕΤΑ	3.831	3.829	3.843	201.532	208.512	215.451
Λοιπά Τυριά	221	142	134	11.917	6.360	6.648
Κύπρος	1.765	1.703	2.222	105.911	105.035	144.660
Ην.Βασίλειο	2.932	2.970	2.583	115.450	118.425	100.564
Φινλανδία	1.269	1.354	1.099	53.235	51.867	45.905
Ιρλανδία	1.118	1.003	1.234	50.397	39.930	45.618
Σύνολο	122.416	120.886	121.400	4.903.754	4.468.988	4.700.549

Παράλληλα σημειώνεται ότι όσον αφορά στα στοιχεία ελληνικών εξαγωγών τυριού, σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., η Σουηδία όσον αφορά στο ύψος αξίας εξαγωγών,

βρίσκεται στην 4^η θέση των κυριοτέρων εξαγωγικών προορισμών παγκόσμια, μετά την Γερμανία, το Ην.Βασίλειο και την Ιταλία και πριν από τις ΗΠΑ και Κύπρο, ενώ παράλληλα τα τυριά/φέτα είναι το διαχρονικά πρώτο εξαγόμενο προϊόν μας στη σουηδική αγορά καθώς κατά το 2016 αντιπροσωπεύει ποσοστό 13,2% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών, με την Σουηδία να αποτελεί την μοναδική χώρα παγκόσμια όπου οι εξαγωγές τυριών βρίσκονται στην 1^η θέση των ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων.

Γ.8. Τιμοληψίες Φέτας

Όπως προκύπτει από ενδεικτικές τιμοληψίες στα 3 μεγαλύτερα σουηδικά SuperMarkets ICA, COOP και HEMKOP,

1. Η κυριότερη πωλούμενη συσκευασία είναι αυτή των 150 gr
2. Η κατά μ.ο. τιμή στην ανωτέρω συσκευασία είναι περίπου 25 SEK ή 2,6 Ευρώ (1 Ευρώ ισούται με περίπου 9,50 Κορώνες)
3. Οι **κυριότερες** πωλούμενες επωνυμίες είναι private labels, π.χ. αυτές των ανωτέρω SuperMarkets και των εισαγωγέων/χονδρεμπόρων όπως είναι π.χ. η εταιρεία FONTANA και η εταιρεία ZETA.
4. Πέραν της κανονικής φέτας, πωλείται Οικολογική φέτα , Φέτα χωρίς λακτόζη και Φέτα με τρούφα
5. Ανταγωνιστικά της φέτας τυριά, είναι κυρίως το άσπρο τυρί και στη συνέχεια το cottage και η mozzarella.
6. **Αναλυτική πληροφόρηση όσον αφορά στις τιμές, μπορεί να αναζητηθεί στις ιστοσελίδες των SuperMarkets και στα links (το τυρί στα σουηδικά είναι ost)**
 - https://www.ica.se/handla/kategori/matlagningsost-id_272/#s=maxi-ica-stormarknad-lindhagen-id_13164/
 - <https://www.coop.se/handla-online/varor/ost>
 - <https://www.hemkop.se/sortiment/Mejeri-ost-och-agg/Ost>
 - <https://www.mathem.se/varor/ost>

Δ. Σημαντικότερες Διεθνείς Εκθέσεις στον Κλάδο των Τροφίμων

- **Stockholm Food & Wine**, στη Στοκχόλμη. Διοργανώνεται ετησίως κάθε Νοέμβριο και η φετινή λαμβάνει χώρα μεταξύ 9-12/11.
http://www.sthlmfoodandwine.se/summary-in-english?sc_lang=sv-se
- **Gastronord & Vinordinc** (hotel, restaurants, institutional kitchens, fast food, wines, beer, spirits and ciders) στην Στοκχόλμη. Διοργανώνεται κάθε διετία και η επόμενη θα λάβει χώρα τον Απρίλιο του 2018
http://www.gastronord.se/?sc_lang=en
- **Nordic Organic Expo**, για βιολογικά τρόφιμα και ποτά στο Μάλμε. Διοργανώνεται ετησίως κάθε Νοέμβριο και η φετινή λαμβάνει χώρα μεταξύ 15-16/11.
<http://www.nordicorganicexpo.com/>

Ε. Συμπεράσματα-Προτάσεις

Με βάση τις πολύ καλές εξαγωγικές επιδόσεις της φέτας στην Σ/Αγορά και λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τόσο το υψηλό εισοδηματικό επίπεδο των σουηδών καταναλωτών όσο και την καταγεγραμμένη προτίμησή τους σε πιστοποιημένα τρόφιμα και στην υγιεινή διατροφή, **εκτιμούμε ότι υπάρχει σαφές περιθώριο βελτίωσης των εξαγωγικών επιδόσεων τόσο όσον αφορά στη φέτα, αλλά και στα κίτρινα τυριά.**

Παράλληλα λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη :

- ότι η κατανάλωση των Σουηδών κατ'αρχήν σε βιολογικά/οργανικά τρόφιμα (γάλα, γιαούρτι, γαλακτοκομικά προϊόντα, αυγά, επεξεργασμένα λαχανικά, χυμοί φρούτων/λαχανικών, και φυτικά έλαια,) είναι από τις υψηλότερες στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα σημειώνεται ότι η πρόσβαση στην εδώ αγορά, απαιτεί πλήρη εφαρμογή των φυτο-υγειονομικών κανόνων/κανονισμών **με την πιστοποίηση των προϊόντων να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση.**
- την απουσία ικανού αριθμού ελληνικών εστιατορίων στη Σουηδία (υπολογίζονται περίπου στα 40), τα οποία θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την περαιτέρω αύξηση της ζήτησης.
- την απουσία ικανού αριθμού, καταστημάτων λιανικής πώλησης ελληνικών προϊόντων (υπολογίζονται σε περίπου 25 σε όλη τη Σουηδία) καθώς και την απουσία μεγάλου καταστήματος με ελληνικά προϊόντα, στο οποίο θα μπορούσαν να διενεργηθούν και ενημερωτικές εκδηλώσεις/γευσιγνωσίες.
- τη σταδιακή αύξηση της θετικής αποδοχή της ελληνικής κουζίνας από τους σουηδούς καταναλωτές, σε σχέση και με τον μεγάλο αριθμό σουηδών τουριστών που επισκέπτονται ετησίως τη χώρα μας.
- τη μη εύκολη αποδοχή από τους σουηδούς αγοραστές/χονδρεμπόρους των B2B εκδηλώσεων, οι οποίοι αγοραστές επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, **δίνουν ιδιαίτερη σημασία**, στη σταθερή και μακροχρόνια συνεργασία, αυστηρή τήρηση των προδιαγραφών, δυνατότητα τροφοδοσίας μεγάλων ποσοτήτων και σύντομο χρόνο παράδοσης.
- την μεγάλη σημασία που δίδεται σε άρθρα διαμορφωτών κοινής γνώμης ή bloggers σελίδων τροφίμων/φαγητού.
- την ιδιαίτερη σημασία που δίδεται από τους σουηδούς καταναλωτές στο σχήμα **"πρώτα πληροφορούμαι, μετά δοκιμάζω, μετά συγκρίνω και μετά αγοράζω"**.
- την δυνατότητα που δίδεται από τις εδώ Διεθνείς Εκθέσεις, αναφέρεται χαρακτηριστικά η "Stockholm Food & Wine", **πώλησης των προϊόντων των εκθετών στο χώρο της Έκθεσης** και παράλληλα διοργάνωσης Ενημερωτικών Εκδηλώσεων στο χώρο της Έκθεσης
- **τη χρηματοδότηση για συνεχείς δράσεις στη σουηδική αγορά από τις δύο κυριότερες ανταγωνίστριες χώρες, Ιταλία και Ισπανία.** Ιδιαίτερα όσον αφορά στις δράσεις από πλευράς Ιταλίας, επιγραμματικά αναφέρεται ότι οι δράσεις ανάγονται στο 1997, είναι συνεχείς και το γενικότερο πλαίσιο που διαμορφώνονται είναι : **α) είτε συνχρηματοδότηση προγράμματος από την ΕΕ** (π.χ. προγράμματα όπως το "Tastes of Europe" <http://tastesofeurope.eu/>, ή παλαιότερα το "Made for Taste"), με συμμετοχή κλαδικών Φορέων, γευσιγνωσίες μέσω γνωστών σουηδικών εστιατορίων και διανομή ενημερωτικού υλικού, εκδηλώσεις ενημέρωσης δημοσιογράφων/διαμορφωτών κοινής γνώμης, σεμινάρια σε Τμήματα Τροφίμων Πανεπιστημίων/ΤΕΙ, εκπαίδευση chefs και ιδιοκτητών εστιατορίων, επίσκεψη αγοραστών/δημοσιογράφων σε συγκεκριμένες παραγωγικές περιοχές της Ιταλίας

β) είτε επιμέρους δράσεις όπως π.χ. συμμετοχή με Εθνικό Περίπτερο σε Διεθνείς Εκθέσεις π.χ. Stockholm Food and Wine, Nordic Organic Food Fair, διοργάνωση οينو-γαστρονομικής και πολιτιστικής εβδομάδας “Italian Enogastronomic and Culture Week”, τόσο στην Ιταλία όσο και σε επιλεγμένες χώρες/αγορές, κατά την οποία υποστηρίζονται –και μέσω συνεργαζόμενων εστιατορίων- τα ιταλικά τρόφιμα.

Με δεδομένο την εξαιρετική ποιότητα της φέτας και των ελληνικών τυριών γενικότερα, εκτιμούμε ότι οι παρακάτω τρόποι προβολής, θα ήταν οι αποδοτικότεροι για την αύξηση των μεριδίων αγοράς στη σουηδική αγορά,

- **προγράμματα προβολής τα οποία συνδυάζονται με γευσιγνωσία,**
-είτε η μέσω του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, συμμετοχή Διεπαγγελματικών Φορέων στα ευρωπαϊκά προγράμματα προώθησης αγροτικών προϊόντων -Κανονισμός (ΕΚ) 1144/2014- όπως π.χ. το 3ετές πρόγραμμα της Πανελληνίας Ένωσης Μεταποιητών-Τυποποιητών-Εξαγωγέων Επιτραπέζιων Ελιών (ΠΕΜΕΤΕ) “OLIVE YOU, European Table Olives” με στόχο τις αγορές της Σουηδίας, Πολωνίας, Αυστρίας, Γαλλίας, Γερμανίας και Ην.Βασιλείου, το πρόγραμμα προώθησης οίνου σε τρίτες αγορές κλπ.
-είτε αυτόνομα προγράμματα όπως π.χ. το Road Show πρόγραμμα #Oriste
- **συμμετοχή στις παραπάνω αναφερόμενες επιλεγμένες Διεθνείς Εκθέσεις.** Σημειώνεται μάλιστα ότι στην φετινή **Nordic Organic Expo**, στο Μάλμε, η οποία αφορά βιολογικά τρόφιμα-ποτά, συμμετείχαν περίπου 50 ελληνικές εταιρείες, με συνολικά 26 Περίπτερα.
- **Πρόσκληση αγοραστών/διαμορφωτών κοινής γνώμης στην Ελλάδα, είτε στις παραγωγικές Περιφέρειες της χώρας μας, είτε σε Διεθνείς Εκθέσεις**
- **Ίδρυση/λειτουργία καταστήματος λιανικής με επιλεγμένα ελληνικά τρόφιμα στο κέντρο της Στοκχόλμης.**
- **Δράσεις προβολής/γευσιγνωσίας στην Ελλάδα, απευθυνόμενες σε ξένους επισκέπτες/τουρίστες.**